

De minister van Economische Zaken en
Klimaat
t.a.v. de heer E.D. Wiebes
Postbus 20.401
2500 EK DEN HAAG

Datum : 20 NOV. 2019
Documentnr. : 2019-099413/47/A.16
Dossiernummer : K13054
Behandeld door :
Telefoonnummer :
Antwoord op : uw verzoek om advies d.d. 3 oktober 2019, uw kenmerk
DGKE/19235755
Bijlage :
Onderwerp : Advies Winningsplan-2018 Nedmag te Veendam

Geachte heer Wiebes,

Op 4 oktober 2019, gedateerd 3 oktober 2019, hebben wij uw verzoek tot het uitbrengen van advies betreffende het Winningsplan-2018 van Nedmag te Veendam ten behoeve van uw ontwerp-instemmingsbesluit, ontvangen. Het betreft een plan voor het winnen van magnesiumzouten vanuit verschillende deels nog te ontwikkelen cavernes gelegen in de gemeenten Veendam en Midden-Groningen.

De nu gevraagde instemming met het geactualiseerde plan behelst de "sluiting", het afdalen van de vrije pekel, van het zogenoemde TR-cluster + caverne VE-4 (Tripscompagnie, WHC-2; in totaal 9 putten), en de ontwikkeling van vier nieuwe cavernes VE-5 t/m VE-8 en het wederom in bedrijf nemen van de separate bestaande en vergunde cavernes VE-3 en TR-9. Er vindt op dit moment geen actieve winning plaats (geen waterinjectie). De pekel die sinds het voorjaar 2018 wordt geproduceerd is de uit de cavernes afgelaten pekel als beheersmaatregel naar aanleiding van het incident van april 2018.

Maatschappelijke onrust

Inwoners en bewonersorganisaties in het desbetreffende gebied maken zich grote zorgen over de veiligheid van de zoutwinning en de grote impact van de bodemdaling wat betreft schade aan hun woningen.

Er heerst maatschappelijke onrust in dit al kwetsbare gebied mede ten gevolge van de cumulatie van effecten door verschillende mijnbouwactiviteiten, waaronder ook de winning van zouten.

Het draagvlak voor deze activiteiten is broos en er is angst voor aantasting van de leefomgeving en de leefbaarheid nu en in de toekomst. Er bestaan nog steeds zorgen over het incident van april 2018 en de mogelijke impact daarvan op de waterhuishouding en de landbouw. Daarnaast leeft er onvrede over de beoordeling van veronderstelde schadegevallen ten gevolge van deze zoutwinning.

Onze Staten zijn nauw betrokken bij de berichtgeving over mijnbouwactiviteiten en ook in het bijzonder bij de winning van zouten door Nedmag.

Dit onderwerp is in de Statencommissie van 6 november jl. nadrukkelijk besproken en de Staten hebben ons een aantal zorgpunten meegegeven, die we in ons advies hebben betrokken.

Wij willen dat u deze grote bezorgdheid meeweegt in uw besluitvorming gericht op het wegnemen van die maatschappelijke onrust.

Wij verwachten dat dit in uw ontwerpbesluit tot uiting komt naast dat dit naar ons inzicht bepalend moet zijn voor de communicatie vanuit uw ministerie met betrekking tot alle facetten van onderhavige procedure.

Met deze brief sturen wij u ons advies.

Bij de totstandkoming van ons advies overlegden wij met de andere adviserende decentrale overheden, te weten de gemeenten Veendam, Midden-Groningen, Tynaarlo en Aa en Hunze, de provincie Drenthe en het waterschap Hunze en Aa's.

Wij adviseren u met name over de belangen die wij behartigen in onze specifieke rol als regionale overheid.

Algemene adviespunten

Veiligheid

Voor ons staat de veiligheid van mijnbouwactiviteiten en dus ook van het winnen van magnesiumzouten altijd voorop. Wij verwijzen u hierbij graag naar onderstaande paragraaf "Risicoanalyse SodM".

Wij willen dat dit aspect in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit goed geborgd wordt.

Schadeafhandeling

Zoals wij al eerder in onze aan u gerichte brief van 4 december 2018, kenmerk 2018-080.951/49/A.20, hebben verwoord, zijn wij van mening dat er een onafhankelijke, ruimhartige en publieke schadeafhandeling moet komen voor alle mijnbouwactiviteiten in Groningen. Wij vinden, in tegenstelling tot uw visie, dat er geen twee regimes voor schade veroorzaakt door gaswinning vanuit het Groningenveld én voor schade veroorzaakt door overige mijnbouwactiviteiten zouden moeten (gaan) gelden.

Voor onze inwoners moet het niet uitmaken welke mijnbouwactiviteit de schade heeft veroorzaakt.

Wij vinden dat voor alle inwoners, die geconfronteerd worden met schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten, moet gelden dat zij ongeacht de oorzaak van de schade, bij één loket terecht kunnen waar één procedure geldt en waarbij ook het bewijsvermoeden wordt gehanteerd.

Een dergelijk systeem van schadeafhandeling moet naar ons inzicht in werking zijn voordat Nedmag gebruik zal kunnen maken van uw eventuele instemming met het winningsplan en de daaraan gekoppelde omgevingsvergunningen.

Naast het goed functioneren van dit systeem moeten ook de afspraken met de betrokken decentrale overheden worden geactualiseerd wat betreft het door Nedmag financieel kunnen afhandelen van erkende schademeldingen en het nemen en onderhouden van waterhuishoudkundige mitigerende maatregelen, ook in de toekomst na het beëindigen van de zoutwinning. Wij vinden, zoals ook het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) u adviseert, fondsvorming hiertoe het meest geëigende instrument. Wij gaan er vanuit dat Nedmag hiertoe het initiatief neemt.

Adviezen wettelijke adviseurs

Uw adviesverzoek ging vergezeld van de desbetreffende adviezen van het SodM gedateerd 27 juni en 26 september 2019. De SodM-adviezen gingen wederom vergezeld van de adviezen van TNO gedateerd 3 juni en 27 september 2019. Daarnaast was het advies van de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) van 14 augustus 2019 bijgevoegd. Een nader advies van de Tcbb op de aanvulling(en) van Nedmag is door uw ministerie nagezonden en hebben we ontvangen op 6 november jl. Het TNO-advies is opgenomen in het SodM-advies en de Tcbb-adviezen zijn in hoofdzaak volgend op het SodM-advies.

De adviezen van uw wettelijke adviseurs spelen voor ons een belangrijke rol wat betreft de invulling van onze bevoegdheid u te adviseren.

De hoofdpunten vanuit het advies van het SodM zijn naar ons inzicht de volgende:

1. Nedmag moet het TR-cluster (9 putten; één gecombineerde grote caverne), waarin in 2018 de lekkage heeft plaatsgevonden, verlaten en sluiten zoals beschreven is in het winningsplan;
2. Nedmag mag de twee vergunde en separate bestaande cavernes VE-3 en TR-9 niet meer in bedrijf nemen;
3. Nedmag mag de vier nieuwe putten/cavernes ontwikkelen zoals beschreven is in het winningsplan.

Instemming winningsplan

Het veilig kunnen afsluiten van het TR-cluster en het veilig kunnen ontwikkelen van de vier nieuwe cavernes wordt in het advies van het SodM onderschreven.

Wij ondersteunen het advies van het SodM in zijn algemeenheid en in het bijzonder waar het gaat om de toekomstige abandonnering (het verlaten en sluiten van) van het TR-cluster (de putten TR-1 t/m 8 en VE-4). Door het verlagen van de druk in dit cavernecoluster door het afdrukken van alle vrije pekkel worden, zoals het SodM ook stelt, de risico's op lekkage vanuit dit cluster, ook naar ons inzicht, maximaal verkleind tot een aanvaardbaar risico.

Daarnaast ondersteunen wij het SodM-advies voor wat betreft de ontwikkeling van de vier nieuwe cavernes VE-5 t/m VE-8. Ten aanzien van deze ontwikkeling heeft het SodM geen onoverkomelijke bezwaren en beschouwt de risico's als klein en aanvaardbaar (par. 4.2.6, blz. 21 hoofdadvisie). Hierbij gaat het SodM er wel vanuit dat u in uw ontwerpbesluit de grootte van de nieuwe cavernes limiteert tot een volume van maximaal 1,5 miljoen kubieke meter pekkel. Dit specifieke advies onderschrijven wij ten eerste. Dit is ook in lijn met het rapport van het SodM d.d. 31 mei 2018, de Staat van de sector Zout, waarin staat dat cavernes niet te groot moeten worden.

Het SodM-advies (blz. 25 van het hoofdadvisie) over het verplicht uitvoeren door Nedmag van periodieke sonarmetingen in de nieuw te ontwikkelen cavernes vinden ook wij van groot belang.

Wij gaan er ook vanuit dat bij het boren van de vier nieuwe putten Nedmag de verplichting heeft of door u opgelegd krijgt om alle informatie over de ondergrond, die daarbij verworven wordt, te betrekken bij het verder vergroten van de kennis van het zoutvoorkomen en het verbeteren van de van toepassing zijnde modellen.

Risicoanalyse SodM

Het SodM geeft in bijlage A van hun advies van 27 juni 2019 een gedetailleerde risicoanalyse voor de effecten van de bodemdaling, van het ontstaan van breukvorming in een cavernedak, van het zich voordoen van bodemtrillingen en van de (on)mogelijkheid van het ontstaan van een lekpad via een put.

Het SodM ziet het ontstaan van een zinkgat (sink-hole) ten gevolge van de zoutwinning door Nedmag niet als een risico. Daarom is dit laatste aspect ook niet meegenomen in hun analyse en advies (blz. 1 e.v. van bijlage A). Hier hebben wij begrip voor.

Hieronder gaan wij verder in op specifieke elementen uit deze risicoanalyse en geven daarop onze visie.

Bodemdaling

Bodemdaling is het meest wezenlijke kenmerk bij de zoutwinning door Nedmag. Inmiddels zijn alle noodzakelijke waterhuishoudkundige maatregelen getroffen waarbij rekening is gehouden met 69 cm. bodemdaling in 2025 in het diepste punt van de bodemdalingsschotel. Het waterschap Hunze en Aa's heeft in het verleden peilaanpassingen doorgevoerd die hierbij passen.

Mensen en organisaties in het desbetreffende gebied, maar ook andere regionale overheden, maken zich grote zorgen over de impact van de bodemdaling.

Monitoring bodemdaling

Het SodM stelt dat diepe bodemdaling op zich geen risico is (blz. 2 van hoofdadvisie en blz. 1 van bijlage A). Slechts onverwachte bodemdaling met mogelijk onverwachte effecten, niet zijnde een zinkgat, is volgens het SodM wel een risico; zoals dit zich in april 2018 heeft voorgedaan bij het incident.

Wij zijn het eens met het SodM dat de kans op het zich opnieuw kunnen voordoen van een dergelijk incident maximaal moet worden voorkomen. Door het in afstemming met het SodM nemen van de beheersmaatregelen (het afdrukken van alle vrije pekkel) door Nedmag in het bestaande TR-cluster, maar ook wat betreft de gewijzigde ontwikkeling (diepere cavernes, met een kleiner volume onder een lagere druk) van de nieuwe cavernes worden volgens het SodM en ook naar ons inzicht deze risico's conform het winningsplan geminimaliseerd.

Wanneer zogenaamd "openstaand volume" - SodM-terminologie -, Nedmag noemt dit in hun winningsplan de vrije pekkel - achterblijft, nadat de winningsperiode is afgesloten, blijft er een risico op een uitgestelde bodemdaling bestaan. Dit is nagenoeg niet het geval bij de winning zoals Nedmag deze uitvoert dan wel wil gaan uitvoeren. De bodemdaling door de winning door Nedmag vindt in hoofdzaak plaats tijdens de winningsperiode (SodM-advies bijlage A, blz. 3). Een adequate bepaling van dit openstaand volume dan wel het vrije pekkel volume is een bepalende factor bij het voorkomen van verrassingen wat betreft de bodemdalingsschotel. Wij willen geen verrassingen.

Wij gaan er dan ook vanuit dat u in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit verplichtingen oplegt om de komende jaren het bepalen van dit volume aan vrije pekel nog verder te verbeteren door middel van onderzoek en monitoring.

Het SodM beoordeelt (op blz. 18) het zogenaamd "zacht insluiten" van de cavernes, door het zoveel mogelijk aflaten van de vrije pekel, voordat de putten daadwerkelijk worden afgesloten en verwijderd, als de beste manier om een caveerne dan wel het TR-cluster in zijn geheel te verlaten. Dit heeft Nedmag ook als zodanig in zijn winningsplan beschreven.

Wij ondersteunen deze stellingname van het SodM.

Onzekerheidsmarge bodemdalingsprognose

Nedmag beschrijft in het winningsplan de volledige cyclus van de vorming en het later zoveel mogelijk verdwijnen van het volume aan vrije pekel en daarmee een belangrijke vermindering van de onzekerheden wat betreft de bodemdalingsprognose. Het SodM noemt dit in par. 4.3 (blz. 21) van het hoofadvies de levenscyclus-benadering.

Het SodM stelt op blz. 31 dat zij toezien op de gehele levenscyclus van de putten dan wel cavernes, zowel de bestaande als de nieuwe. Dit geldt naar ons inzicht dus ook voor het definitief afsluiten van de putten waarvoor later nog sluitingsplannen door Nedmag moeten worden ingediend conform artikel 39 van het Mijnbouwbesluit. Uit het SodM-advies (van juni en september 2019) begrijpen wij dat in het bijzonder het verlaten en afsluiten van de cavernes voor de veiligheid van groot belang is.

Wij vertrouwen erop dat dit toezicht op een adequate wijze en strikt wordt uitgevoerd. Wij gaan er vanuit dat wij bij toekomstige sluitingsplannen betrokken zullen worden.

Het drukverloop in de cavernes in de verschillende fases van de winning bepaalt vooral het moment van bodemdaling en niet zo zeer de eindomvang van de daling. De daling zal hoofdzakelijk plaatsvinden tijdens de actieve productiefase en de fase van het aflaten van de vrije pekel.

Het SodM stelt (blz. 4 e.v.) dat het model voor de bepaling van de bodemdaling, dat ook is gebruikt om de prognose mee te bepalen, goed overeenkomt met de meetgegevens uit het verleden. Echter een goede overeenkomst tussen historische meetgegevens en modeluitkomsten is volgens het SodM (blz. 4) geen garantie voor de accuraatheid van het model in de toekomst. Nedmag heeft hierom een onzekerheidsmarge gehanteerd van maximaal 7 cm. bovenop de hoogste prognosewaarde van 88 cm. in het diepste punt van de bodemdalingskom. De aanvulling van Nedmag van 16 september 2019 op het winningsplan leidt tot de conclusie dat de onzekerheden ten aanzien van de bodemdalingsprognose minder groot zijn dan het SodM in hun "juni-advies" hebben geanalyseerd en hebben verondersteld. Dit heeft het SodM in hun advies van 26 september 2019 ook als zodanig verwoord.

Wij vinden het van groot belang dat deze onzekerheidsmarge zo betrouwbaar en zo klein mogelijk is. Een nadere inperking van deze marge moet zo spoedig mogelijk gerealiseerd worden. Hiertoe dient Nedmag van u opdracht te krijgen.

Verplichtingen op dit punt verwachten wij in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit vastgelegd te zien.

Inzicht in cumulatieve bodemdaling in het gebied

Het SodM stelt dat diepe bodemdaling ten gevolge van zoutwinning een "glad" verloop kent in ruimte en tijd, schoksgewijze daling is dan ook niet aan de orde, behalve bij mogelijk grootschalige incidenten.

Dit moet uiteraard naar ons inzicht worden voorkomen en daar zijn ook naar het oordeel van het SodM de beheersmaatregelen van Nedmag op gericht. Uw instemmingsbesluit moet dit wat ons betreft goed vastleggen.

Het SodM stelt verder dat de mate van bodemdaling redelijk goed te voorspellen is, echter de effecten van deze daling op de omgeving, zoals op het gebruik van het land, op het waterbeheer en de effecten op gebouwen zijn minder goed te voorspellen. Voor een deel zijn deze effecten wel te voorzien, vooral geldt dit voor de impact op de waterhuishouding.

Volgens het SodM (blz. 2) is de afstand vanwaar het zout toestroomt naar schatting enkele honderden meters tot een kilometer ten opzichte van een caveerne en daarmee naar hun oordeel beperkt.

Nedmag moet naar ons inzicht ook de totale bodemdaling zichtbaar maken ten gevolge van alle invloeden op deze zogenaamde "gestapelde" bodemdaling, waarbij bij voorkeur ook gebruik gemaakt moet worden van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN-3). Hiermee wordt het voor de inwoners en overheden inzichtelijk wat de gecumuleerde bodemdaling voor effect heeft op het maaiveld in het desbetreffende gebied. Wij vinden het

belangrijk, mede in het licht van de maatschappelijke onrust, hier zo spoedig mogelijk inzicht in te verkrijgen.

Deze bepaling van de mate van bodemdaling moet naar ons inzicht plaatsvinden door een adequate vorm van meting dan wel door monitoring met een jaarlijkse frequentie naast een continue GPS-meting en periodieke satelliet-bepalingen rond het TR-cluster, maar ook in de buurt van de nieuw te ontwikkelen cavernes. Dit zou bij voorkeur in een meet- en regelprotocol vervat moeten worden dat beoordeeld wordt door het SodM.

Een verplichting hierop gericht moet naar ons inzicht aan uw (ontwerp)-instemmingsbesluit verbonden worden, waarbij de uitkomsten van het monitoringssysteem openbaar beschikbaar moeten worden gesteld.

Drukregulatie cavernes

Nedmag moet volgens het SodM (blz. 20 e.v.) de druk in de cavernes ten opzichte van de lithostatische druk in de omgeving van de caverne voldoende laag houden als preventieve maatregel om dakbreukvorming te voorkomen. Volgens het SodM (blz. 22) kan een eventuele toekomstige breuk in het dak van de cavernes (TR-9, VE-1, VE-2, VE-3 én de nieuwe cavernes VE-5 t/m VE-8), dat overigens te allen tijde voorkomen moet worden, indien deze zich toch zou voordoen, niet hoger in de ondergrond kunnen reiken dan in het zogenaamde Bunter-zandsteen, ruim meer dan een kilometer diep. Dit is de laag net boven het Zechstein-zout waaruit de zoutwinning door Nedmag plaatsvindt.

Wij gaan er vanuit dat u het aspect van drukregulatie, gericht op het voorkomen van een dakbreuk, adequaat zult vastleggen in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit.

Het SodM beschouwt op blz. 13 e.v. van bijlage A zowel preventieve als mitigerende maatregelen ter voorkoming van een nieuwe dakbreuk dan wel het zich openen van de medio 2018 gesloten dakbreuk boven caverne TR-2.

Het SodM is van mening dat een zogenaamde drukpuls ten gevolge van aangroei van caverne VE-3 dan wel TR-9 afzonderlijk dan wel beide aan het TR-cluster te allen tijde moet worden voorkomen; deze aangroei moet vermeden worden.

Dit vinden wij ook van zeer groot belang.

Het SodM geeft aan (blz. 16) dat naar zijn mening door de relatief grote afstand van de nieuw te vormen cavernes VE-5 t/m VE-8 ten opzichte van het TR-cluster het risico van aangroei met dit cluster zeer klein is. Verder ziet het SodM op blz. 17 het winnen van magnesiumzouten uitsluitend uit de diepste laag bij de nieuwe cavernes als een goede preventieve maatregel om ondergrondse lekkages te voorkomen. Dit lijkt ons ook het geval te zijn, omdat daarmee de dikte van het toekomstige cavernedak met honderden meters toeneemt (zie blz. 17 onder A.2.2.2) ten opzichte van de bestaande cavernes, behoudens TR-9, ook deze caverne is alleen ontwikkeld in de onderste laag en heeft daarmee al een dik zoutdak.

Mede daarom kan het SodM u, naar ons inzicht, adviseren in te stemmen met het ontwikkelen van deze vier nieuwe cavernes.

KEM-onderzoek-17 (lekmechanismen)

Wij adviseren u in zijn algemeenheid de uitkomsten van het onderzoek dat plaatsvindt binnen het kader van het door het SodM beheerde Kennisprogramma Effecten Mijnbouw (KEM) en dan in het bijzonder het onderzoek KEM-17 ("Onderzoek naar pekeloverdruk in zoutmijn-cavernes en mogelijke lekkage-mechanismen"), resultaten daarvan die eind 2019 beschikbaar zouden komen, te betrekken bij uw besluitvorming in 2020.

Onderzoek gestapelde mijnbouweffecten

Wij gaan er vanuit dat u inmiddels opdracht heeft gegeven voor het uitvoeren van een onderzoek naar de cumulatieve effecten van zogenaamde gestapelde mijnbouwactiviteiten in het desbetreffende gebied; een onderzoek naar aanleiding van een op 16 april 2019 in de Tweede Kamer aangenomen motie met die strekking van de heer Van der Lee (GroenLinks).

Onze inwoners, bewonersorganisatie en de andere adviserende decentrale overheden vinden dit van groot belang.

De resultaten daarvan moeten bij uw besluitvorming betrokken worden.

Wij zijn zeer belangstellend in afwachting van de spoedige resultaten van dergelijk onderzoek.

Alternatief voor dieseloliegebruik

In het winningsplan van Nedmag wordt nog uitgegaan van het gebruik van dieselolie als mijnbouwhulpstof bij de ontwikkeling van de nieuwe cavernes. Nedmag heeft inmiddels een onderzoek afgerond naar een milieuvriendelijker alternatief voor het gebruik van dieselolie als mijnbouwhulpstof. Naar we hebben begrepen is het voorstel voor deze alternatieve mijnbouwhulpstof met bijhorende onderbouwing door Nedmag inmiddels

ingediend bij het SodM. Mocht het SodM u met betrekking tot dit voorstel positief adviseren dan gaan wij er vanuit dat u het gebruik van het alternatief in uw besluitvorming zult vastleggen. Overigens zien wij het zoeken naar alternatieven en het verminderen van het gebruik van mijnbouw- hulpstoffen als een continue onderzoeksverplichting voor Nedmag en gaan er derhalve ook vanuit dat een dergelijke verplichting in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit zal worden opgenomen. In het advies van het SodM (blz. 14) wordt gesteld dat het blijven beschermen van de integriteit van het cavernedak ook voor de toekomst van belang is. Dit kunnen we alleen maar onderschrijven en of dit nu gebeurt met dieselolie of bij voorkeur met een milieuvriendelijker alternatief; deze keuze ligt vooralsnog bij u. Hierbij zien wij net als het SodM het minimaliseren van het dieselolieverbruik wel als zeer noodzakelijk.

Ook wij zijn van mening (zie SodM-advies blz. 23) dat Nedmag zich aan de Europese Reach-regelgeving dient te houden met betrekking tot het gebruik van mijnbouwhulpstoffen, waarvan dan dieselolie of een milieuvriendelijker alternatief in het bijzonder. Wij zijn in afwachting van de beoordeling van de door Nedmag aangeboden informatie aan het SodM en uw ministerie en gaan er vanuit dat dit bij uw besluitvorming wordt betrokken.

Monitoring bodemtrillingen

Wij vinden het adequaat monitoren van bodemtrillingen van groot belang, zodat de oorsprong van een trilling goed detecteerbaar en lokaliseerbaar is. De micro-seismiciteit rondom zoutvoorkomens in onze provincie (en landelijk) staat steeds meer in de belangstelling. Ook ten tijde van het incident van 20 april 2018, waarbij zeer waarschijnlijk pekelslag is weggelekt via een breuk in het cavernedak, zijn door het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) zeer lichte bodemtrillingen gedetecteerd.

Het SodM gaat in onderdeel A.3 op blz. 28 en 29 van bijlage A in op de micro-seismiciteit.

Nedmag heeft vanwege het incident en de daarbij waargenomen bodemtrillingen een geofoon laten aanleggen in de directe omgeving van het caverneveld. Deze geofoon is nu opgenomen in het monitoringssysteem van het KNMI. Volgens het SodM (blz. 29) is met dit meetstation te onderscheiden welke trillingen veroorzaakt worden door gaswinning dan wel een verband zouden kunnen hebben met de zoutwinning of met het zoutvoorkomen. Ook volgens het SodM zouden trillingen met een magnitude van $M = 0,2$ of groter zowel gedetecteerd als gelokaliseerd kunnen worden en lichtere trillingen ($M < 0,2$) zouden alleen gedetecteerd worden. De plaatsing van dit meetstation wordt door het SodM als voldoende invulling van de monitoring beschouwd om waar te nemen en indien noodzakelijk in te grijpen; een verdere uitbreiding van het systeem kan in de toekomst worden heroverwogen, is de insteek van het SodM.

Wij zijn van mening dat een dergelijke heroverweging periodiek moet worden uitgevoerd, bijvoorbeeld met een vijfjaarlijkse frequentie dan wel tussentijds op basis van waargenomen micro-seismiciteit.

Het SodM verwacht dat de micro-seismiciteit, die mogelijk kan samenhangen met de zoutwinning, niet voelbaar is en niet kan leiden tot schade aan gebouwen. Op blz. 30 (bijlage A van het advies) stelt het SodM zelfs dat er tot nu toe nog geen bodemtrillingen zijn gemeten die aan de zoutwinning door Nedmag zijn toe te kennen.

De belangrijkste "opdracht" voor Nedmag is volgens het SodM te voorkomen dat er opnieuw een dakbreuk kan ontstaan en dat wordt door ons ten stelligste onderschreven.

Wij gaan er vanuit dat een blijvend adequaat gebruik van deze geofoon en het gehele systeem hiermee gewaarborgd is dan wel wordt. Daarnaast vinden wij het openbaar beschikbaar stellen van de meetgegevens strikt noodzakelijk. Mocht dit niet zo zijn dan gaan wij er vanuit dat u in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit hieromtrent voorwaarden opneemt.

Procedurele coördinatie

Wij zijn op de hoogte van het feit dat Nedmag naast het winningsplan ook aanvragen voor omgevingsvergunningen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bij uw heeft ingediend in 2017 en 2018.

Dit advies heeft daarop geen betrekking.

Echter is door uw ministerie in de zomer van 2018 de keuze gemaakt om onderhavige procedure in het kader van de Mijnbouwwet (Mbw) te willen coördineren met de twee procedures in het kader van de Wabo.

Onderliggende argumentatie voor deze keuze was toen deels dat, mogelijk gelet op het incident van april 2018, er in het geheel geen instemming zou kunnen volgen op een nog door Nedmag in te dienen winningsplan en dat het dan ook in de rede zou liggen om de al lopende Wabo-procedures op te schorten en te coördineren met een nog te starten Mbw-procedure. Een dergelijk coördinatiebesluit is door u in december 2018 genomen.

Nu de wettelijke adviseur, het SodM, u adviseert in te stemmen met het overgrote deel van het winningsplan, waaronder het ontwikkelen van de vier nieuwe cavernes, zou naar ons inzicht een heroverweging van deze coördinatie mogelijk aan de orde kunnen zijn.

Actualisatie winningsplan

Het SodM veronderstelt in par 4.3, blz. 22, van zijn advies dat dit winningsplan mogelijk wel eens het laatste winningsplan van Nedmag zou kunnen zijn, wij willen u adviseren een plicht tot periodieke actualisering van dit plan in uw (ontwerp)-instemmingsbesluit te formuleren. Een toekomstige actualisering kan dan mogelijk mede op basis van beschikbaar gekomen informatie uit het meet- en monitoringsprotocol dan wel anderszins plaatsvinden.

Communicatie

Ten slotte adviseren wij u met klem dat uw instemming met dit gewijzigde winningsplan gepaard gaat met goede communicatie met de inwoners ter plaatse, zodat duidelijk is dat de winning van zouten alleen plaatsvindt onder strikte voorwaarden, waarbij eventuele nadelige gevolgen adequaat worden gemonitord en zoveel mogelijk worden voorkomen.

Wij adviseren u in te stemmen met het aangevulde Winningsplan-2018 van Nedmag, waarbij onze bovenstaande overwegingen betrokken moeten worden.

Hoogachtend,

aten van Groningen:

, voorzitter.

ocosecretaris.